XXIV. évfolyam. 36. szám. Kolozsvár, 1892. szeptember 4.

ERDÉLYI GAZDA

ÁLTALÁNOS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG:
Kolozsvárt, belközép-utcza 11. szám,
hová a lap szellemi részét illető küldemények czimzendők.
Kéziratok nem küldetnek vissza.
Előfizetési ára: egész évre **4** frt, félévre **2** frt.
Az erdélyi gazdasági egylet tagjai ingyen kapják.

KIADÓHIVATAL:
Kolozsvárt, beltorda-utcza 1. szám,
(„Közmüvelődés" nyomdai részvénytársaság felvételi irodája).
Ide küldendők a hirdetések, mindennemü mellékletek, előfizetések és hirdetési pénzek, valamint a reclamatiok.
Hirdetések a legolcsóbb árszabály szerint vétetnek fel.

TARTALOM.

Az erdélyrészi tizedik állatkiállitás.
Hogyan vizsgálhatja meg a gazda könnyü szerrel talaját. Dr. Liebermann Leo.
A czukorrépamag termelése. Rombay Dezső.
Igazolás. Szenterzsébeti Szakáts Péter.
Kormányintézkedések.
Katonai Lóvásár.
Amerikai szőlőoltványok eladása.
Vegyesek.
A föld, mint egy helyes hitelrendszer alapja. — A mezőgazdasági érdek ápolása Paragnayban. — A világ mézprodukciója. — Pályázat gazdasági szakmunkára. — Homály s melegágyi ablakok tisztitása. — Ingyen fajbaromfi törzsek a tanitóknak. — A gümökóros husról. — A gőzmozdony végnapjai. — Bolgár nemzeti kiállitás. — Üveg tinta. — Kifizetődnek-e a hirdetések? — A huszadik nemzetközi gabona- és magvásár. — Fehér bükköny mint lótakarmány.
Piaczi értesitő.

Az erdélyrészi tizedik állatkiállitás.

Sok munka és aggódalom után tenyészállatkiállitásunk ezen évben is sikerrel megtartatott. Aggódalom után — mondjuk — mert a haza részünkben itt ott uralgó száj- és körömfájás rémitett az utolsó hetekben, mely ha netán nagyobb kiterjedést ölt vala, kiállitásunkat az utolsó órában is el kellett volna halasztani.

Nagy örömünkre azonban a baj nem vett nagyobb kiterjedést és a mellett, hogy a gazdaközönségnek is kevesebb bajt okozott, kiállitásunk a kitüzött időben augusztus 28-án megnyittatott.

Ez a tizedik kiállitás volt és ha akart volna, méltán jubilálhatott volna a kiállitási szakosztály, mert a kiállitás annak daczára, hogy a száj- és körömfájás miatt sok községből nem küldhettek állatokat, a honnan különben kétségtelenül küldöttek volna, jól sikerült, számaránya a mult évit felül multa és a haladásnak kétségtelen jelét tüntette fel. Különben ünnepélyes szinezetü volt az egész kiállitás, azzá tette az a tény, hogy földmivelésünk bölcs ministere a kiállitási szakosztály meghivására nem csupán meglátogatta ezt, hanem családjával, mondhatni a kiállitás egész ideje alatt Kolozsvárt lakott és ennek s a dijazásoknak állandó szemlélője és tanulmányozója volt s több izben kifejezést adott megelégedésének.

Nem akarjuk ennek nagy jelentőségét taglalni, felismerheti azt maga az olvasó is, melyhez a tájékoztatást megadja a ministernek alább közölt, a kiállitáson tartott saját beszéde. De nagy örömünknek adunk kifejezést a felett, hogy a minister fölismerve kiállitásunk fontosságát, azt ennyire kitüntette és országos érdeklődést keltett iránta.

A kiállitás megnyitása.

Az állatkiállitás biráló bizottsága már reggel 7 órakor összegyült a jury-pavillonban s megalakulva, hozzá fogott müködéséhez.

Délelőtt tiz óráig folyt a birálat nagy buzgalommal.

Ekkor a munkát félbehagyták, mert a kiállitás csengettyüje jelezte, hogy *Bethlen* András gróf földmivelésügyi minister érkezik.

A földmivelésügyi minister, ki nagy népszerüséget szerez magának az által, hogy Erdély gazdasági viszonyai iránt oly hasznos érdeklődéssel viseltetik: az idén is igen nagy lelkesedéssel és örömmel fogadott vendég volt, kit a kiállitáson jelenlévők rendkivül szivesen láttak.

Az ezen időre hatalmassá növekedett közönség a minister érkezésének hirére a pavillonba gyült.

A ministerrel igen kedves és szép hölgytársaság jött: gróf Bethlen Andrásné és két huga, kik kellemes feltünést keltettek szépségükkel és elegancziájukkal.

A jelenlévők harsányan megéljenezték az érkezőket.

A ministert az erdélyi gazdasági-egylet nevében *Szabó* József elnök üdvözölte talpraesett ügyes beszédben, mely jó hatást keltő volt s általános figyelemmel hallgattatott, mig az éljenzések többször felhangzottak a beszéd közben

Szabó József beszédében mindenekelőtt a legnagyobb elismerését fejezte ki az erdélyi gazdaközönség nevében ama kiváló figyelemért és érdeklődésért, melylyel a minister az erdélyi részek gazdasági ügyei iránt viseltetik s melynek bizonyitékát adta most is a kiállitás meglátogatása által.

Igen hosszura terjedne — ugymond — ha akár a kiállitási, akár a közbirtokosság ügyeit érintő más intézkedéseit mind felsorolnám s érettük köszönetet mondanék. Áttér tehát az erdélyi birtokosságot érintő fontos felterjesztésre, melyet a dézma megváltás elintézése végett tett a gazdasági egylet. Tudomással birva arról, hogy a minister pártolja e felterjesztést, ezért háláját és köszönetét fejezi ki. (Zajos éljenzés.)

Az algyógyi földmives iskola létesitését, a lóhere mag termesztése és értékesitésének elősegitését czélzó törekvését sorolta fel ezután a minister ujabb intézkedései közül s végül Isten hozottat mondva kivánta, hogy a minister diszes állásában a haza javára minél tovább éljen.

A beszédet követő hosszas, lelkes éljenek elhangzása után

Gróf Bethlen András

minister a következő általános figyelemmel hallgatott s lelkes éljenek által gyakran megszakitott fontos beszédetmondta:

Tisztelt uraim!

Valóban jól esik ezen baráti — hozzám közel álló körben az elismerés ily hangjait hallani. Higyjék el, hogy ha az országos feladatom érzetében, hazánk közgazdasági érdekeinek szolgálatában, örömmel müködöm: kétszeres örömmel teszem azt itt e szükebb hazánkban, hol behatóan ismerem a viszonyokat s tudom menynyire szüksége van az egész hazának az itteni anyagi helyzet megerősitésében, felvirágoztatásában (a mi alapja a szellemi és politikai sulynak) rohamos léptekkel haladni. (Élénk helyeslés).

Örvendek, hogy a kormány által tett amaz intézkedéseket, melyeket az erre való törekvés sugalmaz, itt méltányolni tudják, a mint azt az önök szónoka kifejezte.

Az általa felemlitett gazdasági reformok mellé még felemlitek egyet, mely a létesités stádiumában van s gazdasági tekintetekből jelentékeny fontossággal bir és ez: *az erdélyi részekben egy erdőőri szakiskolának a felállitása.*

Rég érzett szükség, a mit pótolni kell, hogy az erdélyi részekben az erdőgazdaság fejlesztessék. Ennek elérésére a szak nevelés végett hazánknak különösen azon vidékein, a hol a lakósság életre valósága, edzettsége és lelemény-ssége folytán kiválóan alkalmas erre: a székelyföldön ily iskolát kell létesiteni. (Helyes.) Némi nehézségek voltak eddig az iskola elhelyezését illetőleg, e nehézségek azonban most legyőzettek s a görgényi állami uradalomban fel fog állittatni oly erdőőri szakiskola, mely a kivánalmaknak megfelel. (Zajos éljenzés.)

Örömmel hallom, hogy elismeréssel adóznak a kormányzatnak azért, hogy a földmivelési viszonyoknak az erdélyi részekben való emelése végett budgetembe a lehető határig kiterjeszkedtem.

Ez alkalmat felhasználom most arra — s azt hiszem kompetens közönség előtt teszem, — hogy vázlatosan ismertessem a kormány intencióit és ténykedéseit, melyekkel az eddigieknél talán még nagyobb szabásu intézkedéseket vesz czélba s arra törekszik, hogy Magyarország állattenyésztése minél gyümölcsözőbbé tétessék.

Mindennemü

mütrágya.

A magas kormány kezdeményezése folytán alapitott
„HUNGARIA" MUTRÁGYA-, KÉNSAV- ÉS VEGYI-IPAR RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG
ajánlja saját gyártmányu, tiszta kénsavval feltárt, elismert kitünő minőségü mütrágyáit: **csontliszt-, spodium-, ammoniak- és ásványi superphosphatokat, párolt csontlisztet, Thomassalakot, chilisalétromot,** kénsavas kálit és ammoniakot; különlegességeket, mint: szőlő-, répa-, rét-, kender stb. trágyát és mindennemü egyéb mütrágyát, kénsavat, réz- és vasgáliczot. — Talaj-elemzések dijmentesen eszközöltetnek. Felvilágositással és árjegyzékkel készségesen szolgál gyáraink központi irodája: V., Erzsébettér 9. sz. II. emelet, hová levelek és megrendelések intézendők. — Telefon-szám 882.
91 (30—52)

Thomas-salak.

Tisztelt uraim! Jelszavakat hangoztatni igen üdvös és czélszerü, megismertetvén általuk a müködési kör irányát. Azonban egy jelszó önmagában véve meddő és üres, hogy ha a munkálkodás körének egyes részletei átgondolva nincsenek s annak konzekvencziái ki nem kutatvák.

Régóta halljuk, hogy az erdélyi gazdaságban az állattenyésztéssel kapcsolatos belterjes gazdálkodás emelése a főczél. Ennek azonban számos előfeltételei vannak, melyek részben eddig hiányoztak s melyek pótlása feltétlenül szükséges (Ugy van!)

Egy oly gazdálkodási irány érvényesitéséhez, minő az állattenyésztés — mely jelentékeny tőkét tesz szükségessé, a mi a gyümölcsözést csak évek folytán adja meg — szükséges: először egy biztos nagy piacz, másodszor a befektetett tőke biztositása.

A befektetett tőke biztossága e téren az állategészségügyi szolgálat biztosságában fekszik. Ezért volt szükséges az állatorvosi intézményt fejleszteni. Az állatorvosi oktatás most már jelentékenyen emeltetik a négy éves tanfolyam által. Budgetembe költséget vettem fel az állatorvosi tanfolyamon lévők ösztöndijaira megfelelő mérvben. (Éljenzés.) A gazdaközönség hivatása népszerüsiteni e foglalkozási ágat. Jól teszik, ha arra törekesznek, hogy az ifjuság egy részét erre az igen hálás közgazdasági térre tereljék, mely közhasznu, szerény, de biztos életmódot nyujt. (Zajos éljenzés.)

A másik fontos kérdés: az *állatbiztositás* kérdése. Fontos kérdés ez, mely gyakran volt vitatkozás tárgya a szakirodalomban, de az állatbiztositásra egy, hazánk viszonyainak megfelelő módozat még nem találtatott. Ezért tartottam szükségesnek az országos gazdasági egyletnek rendelkezésre bocsátani megfelelő összeget, hogy az állatbiztositás intézménye létesitésének módjait pályadij által lehessen megfejteni. (Élénk helyeslés.)

Ezenkivül már a gyakorlat által czélszerünek bizonyult módozattal egy veszedelmes bajnak, mely a keleti részekben nem annyira, de nyugaton rendkivül terjed a *ragadós tüdőlób* leküzdésére lesz lehetséges segitséget adni s közelebbről a törvényhozás e kérdéssel is fog foglalkozni. (Éljenzés.)

A mi alapköve azon közgazdasági fejlődésnek, melyről szóltam, a biztos piacz megteremtése — erre nézve sikerült Németországgal a szerződést megkötni. 1893. februárban fog tényleg életbe lépni a Németországba való szabad bevitel s az azon tiz év alatt, a mig tart, remélem még nagyobb lendületet fog adni az állatkereskedelemnek s az árakban is fog ez nyilvánulni. (Éljenzés.)

Külfölddel ily összeköttetés egy *nemzetközi szarvasmarha vásár* nélkül nem teljes. Bizonyitja ezt a kőbányai sertésvásár, mely sertéskivitelünket világhirüvé emelte. Törekvésem ily nemzetközi szarvasmarha vásár létesitésére is ki fog terjedni s bizton remélem, hogy az érdekelt körök buzgalma és saját érdeküknek felismerése folytán ez csakhamar fontosságához mért mérvet fog ölteni. (Élénk éljenzés.)

Ezek nagyjában a kormányzat ujabb ténykedései és tervei s ha ezekhez hozzá adom, hogy a faj nemesitése végett a községeknek kedvezményesen, vagy ingyen adott tenyészállatkiválasztás által a tenyésztés helyes fejlesztése czéloztatik; körülbelül elmondtam mindazt, a mit a kormány a rendelkezésére álló eszközökkel képes az ország közgazdasági fejlődéseért e téren most megtenni.

A továbbiakra nézve, hogy ezen intézkedések czélra vezessenek, czéltudatos és a közjóért lelkesedő gazdaközönség odaadó munkásságára van szükség.

Midőn az igyekezetet s a folytonosan fokozódó érdeklődést látom, melylyel az erdélyrészi gazdaközönség a gazdasági ügyek iránt viseltetik; remélem, hogy a vállvetett törekvéseink czélhoz fognak vezetni. (Éljenzés.)

Tisztelt uraim! Szónokuknak adós maradtam egy válaszszal a *dézma kárpótlás* tárgyában. E kérdés fontos egyrészről, mert jogosult igényeinek a honorálását czélozza, másrészt mert megoldása lehetővé teszi, hogy az erdélyi gazda forgó tőkével rendelkezve, gazdaságát fejlessze.

Részemről, mint eddig, ezután is e kérdés igazságos megoldására fogok közremüködni s mondhatom, hogy legjobb reményem van a kielégitő megoldásra és nemcsak magam vagyok, de az összkormány is meg van győződve, hogy e tekintetben az igazság és méltányosság szélső határáig el kell menni. (Lelkes éljenzés.)

Most, midőn szives üdvözletüket örömmel köszönöm, felkérem legyenek szivesek a kiállitásban kalauzolni (Hosszan tartó lelkes éljenzés.)

Ezután a minister megtekintette a kiállitást és megelégedésének többször kifejezést adott; valamint a kiállitás második napján délután tartott használati lódijazásnak is diszes közönség élén mind végig érdeklődő szemlélője volt, tartama alatt pedig a kiállitást több izben meglátogatta.

A kiállitáson megitélt jutalmak.

Az alábbiakban közöljük a kiállitáson, a biráló bizottságok itélete alapján jutalmazottakról, valamint az egyes jutalomdijak összegéről szóló kimutatást osztályok és alosztályok szerint felsorolva, a mint következik:

I. Lovak.

A) *Televérek.*

a) Erdélyben született angol televér lovak.

	frk	frt
1-ső dijat nyerte báró Wesselényi Béla a kat. 1. sz. a. jegyzett lováért	300	
2-ik dijat ugyanaz 3. sz. a. j. lováért	200	
3-ik dijat ifj. Zeyk József 6. sz. a. j. lováért	150	
4-ik dijat Báró Wesselényi Béla 2. sz. a. j. lováért	100	
5-ik dijat ugyanaz 5. sz. a. j. l.	50	

b) Dicsérő oklevelet

nyert Mohammed Redzseb 7. sz. a. jegyzett arabs televér kanczájáért.

B) *Nem televér lovak.*

1. Nehéz teher alá való hátas lovak.

1-ső ar. dij Báró Wesselényi Béláné a kat. 14. sz. a. j. lováért	250	
2-ik ar. d. Tuzson Gyárfás 15. sz. a. j. l.	200	

Dicsérő oklevelet nyertek: Dull László a katalogusban 11 sz. a. j. ménjéért, Gaál Gyula a katalogusban 16. sz. a. j. kanczájáért, Miksa Imre a katalogusban 17. sz. a. j. ménjéért.

2. Könnyü teher alá való hátas lovak.

1-ső ar. d. Illyés Victor 21. sz. lováért	200	
2-ik ar. d. Miksa Imre 33. sz. l.	150	
3-ik ar. d. Gróf Teleky Géza örök. 34 sz. lováért	100	
4-ik ar. d. Kertész Elek 29. sz. l.	50	
1-ső pénzdij Vaska Gyula 23. sz. l.		100

Dicsérő oklevelet nyert: Gróf Wass Jenőné a katalogusban 66. sz. a. j. ménjéért.

3. Hámos lovak 15½ markoson (= 163 cm.) felül.

	frk.	frt.
1-ső a. d. Gr. Wass Jenő 68. sz. lováért	300	
2-ik „ Miksa Imre 43. sz. l.	200	
3-ik „ Gr Kornis Viktor 35. sz. l.	150	
4-ik „ Illyés Viktor 37. sz. l.	100	
5-ik „ Gr. Wass Albert 40. sz. l.	50	

4. Hámos lovak 15½ markoson (= 16 cm.) alól.

1-ső a. d. Gaál Gyula 52. sz. l.	200	
2-ik „ Friedmann Albert 56. sz. l.	150	
3-ik „ Dobolyi József 50. sz. l.	100	
4-ik „ Gaál Gyula 53. sz. l.	50	
1-ső p. d. Czetz Árthur 57. sz l.		100
2-ik „ Gaál György 46. sz. l.		75
3-ik „ Czetz Árthur 30. sz. l.		50

5. Gazdasági lovak csikós kanczái.

2-ik a. d. Tuzson Gyárfás 61. sz. l.	75	
3-ik „ Hegyely Endre 63., 64. sz. l.	60	
4-ik „ Gr. Kornis Viktor 58. sz. l.	40	
5-ik „ Kertész Elek 65. sz. l.	50	
2-ik p. d. Szolga János 60. sz. l.		25
3-ik „ Gaál László 62. sz. l.		15

Külön pályázat.

1. Négges fogatok.

	frk	frt
1-ső dijat nyert Illyés Viktor	500	
2-ik „ „ Fejérvári Jenő	200	

2. Kettős fogatok.

1-ső dijat nyert Gróf Wass Jenő	300	
2-ik „ „ Gróf Wass Albert	100	

Dicsérő oklevelet nyertek: Gaál Gyula és Tarsoly Zoltán.

3. Igás fogatok részére kitüzött

dijat nyerte Kovács Béla	50	

4. Nagy hátas lovak.

1-ső dijat nyert Velicska Lajos	250	
2-ik „ „ Ifj. Zeyk József	150	

5. Kis hátas lovak.

1-ső dijat nyert Illyés Viktor	200	
2-ik „ „ Miksa Imre	100	
3-ik „ „ Illyés Viktor	50	

II. a) Erdélyi magyar szarvasmarha.

1. Tenyész bika 3 évesen felül.

1-ső a. d. Gr. Lázár Imre a kat. 5. sz. a. j. bikája	300	
2-ik a. d. Gr. Bánffy György a kat. 1. sz. a. j. bikája	150	

Dicsérő oklevelet nyert: Gróf Bánffy György a katalogusban 3. sz. a. j. bikájáért.

2. Községi bika.

3-ik p. d. Bányabükk község a kat. 6 sz. a. j. bikája		50

3. Bika 2–3 éves.

1-ső a. dij Sperker Ferencz a kat. 15 sz. a. j. bikája	150	
2-ik a. dij Lázár János a kat. 7. sz. a. j. bikája	100	
3-ik a. dij Barcsay Domokos a kat 18. sz. a. j. bikája	50	
1-ső p. d. Gönczy Mihály a. kat. 9. sz a j. bikája		50
2-ik p. d. Balázs Ferencz a kat. 14. sz. a. j. bikája		25

Dicsérő oklevelet nyert: Bányai Mihály a katalogusban 12. sz. a. j bikájáért.

4. Bika 1–2 éves.

1-ső a. dij Lázár János a kat. 27. sz. a j. bikája	150	
2-ik a. dij Sperker Ferencz a kat. 48. sz. a. j bikája	100	
3 ik a dij Br. Wesselényi Béla a kat. 64. sz. a j. bikája	50	
1-ső p. d. Vaska Gyula a kat. 80. sz a j. bikája		50
2-ik p. d. Székely Ferencz a kat. 49. sz. a j. bikája		25
3-ik p. d. Mátyus Miklós a kat. 81. sz. a. j. bikája		15

Az *ifj. Lészay Ferencz ur* által felajánlott 60 frank mellékdijat a biráló bizottság a Lázár János nagy-sármási tenyésztő bika kollekciójának itélte oda, mint a mely az együntetüséget és helyes tenyésztési irányt tükrözte vissza.

Dicsérő oklevelet nyertek: Barcsay Domokos a katalogusban 91. sz. a j. bikájáért, Burgya János 85. sz. a. bikájáért, Br. Bánffy Ernő 82. sz. a. bikájáért, Sperker Ferencz 47 sz. a bikájáért, Gróf Kornis Viktor 20 sz. a. bikájáért, Magyari Mihály 103 sz. a bikájáért és Gróf Wass Albert 52. sz. a. bikájáért.

5. Gulyabeli tehenek.

1-ső a. dij Sperker Ferencz a kat. 114. sz. a. j. tehenével	150	
2-ik a. dij Gaál Gyula a kat. 108. sz. a. j. tehenével	100	
3-ik a. dij Gróf Wass Albert a kat. 117. sz. a. j. tehenével	70	
4-ik a dij Barcsay Domokos a kat. 118 sz. a. j tehenével	50	

Dicsérő oklevelet nyertek: E. Kovács Dénes a katalogusban 110. sz. a. tehenéért, Gaál Elek 112. sz. a. tehenéért, Sperker Ferencz 113. sz. a. tehenéért, Gróf Wass Albert 115. sz. a. tehenéért.

6. Fejős tehenek. frk frt

1-ső arany dij Sperker Ferencz a kat. 121 sz. a. j. tehenével . . . 100
2-ik ar. d. Gróf Wass Albert a kat. 127. sz. a. j. tehenével . . . 50
3-ik ar. dij Gróf Wass Albert 126 sz. a. j. tehenével 30
1-ső pénzdij Molnár István a kat. 122. sz. a. j. tehenével 60
2-ik pénzdij Vaska Gyula a kat 124 sz. a j. tehenével 40
3-ik pénzdij Czetz Arthur a kat. 128. sz. a. j tehenével 25

A Kolozsvár városi 25 frtos dij Tárkányi György 129. sz. tehenének itéltetett oda.

7. Üszők.

1-ső aranydij Sperker Ferencz a kat. 140 sz. a. j. üszőjével . . . 70
2-ik ar. dij Gróf Wass Albert a kat. 138. sz. a. j. üszőjével . . . 50
3-ik ar. dij Sperker Ferencz a kat. 139 sz. a j. üszőjével . . . 30
1-ső pénzdij Bede Károly a kat. 146. sz. a. j. üszőjével 25
2-ik pénzdij Szász Ferencz a kat. 133 sz. a. j. üszőjével 15
3-ik pénzdij Czetz Arthur a kat. 142 sz. a. j üszőjével 10

Dicsérő oklevelet nyert: Sperker Ferencz a katalogusban 141. sz. a. j üszőjéért.

8. Tejelő-verseny.

1-ső dijat nyerte Bartha Lajos . . 150
2-ik „ „ Tárkányi György . 80
3-ik „ „ Vajna Ödön . . . 60
4 ik „ „ Gaál Gyula . . . 30

III. Idegen fajtáju szarvasmarha.

1. Bikák.

1-ső a dij Szabó József a kat. 6. sz. a. j. bikájával 60
2-ik a. dij K.-Monostori m. kir. gazd. tanintézet 4. sz. a. j. bikájával 30

2. Tehenek és üszők.

1-ső a. dij K.-Monostori m. kir. gazd. tanintézet 11. sz. a. j üszőjével 60
2-ik a. dij Sigmond-testvérek 8. sz. a. j. tehenével 30

IV. Bivalok.

1. Bikák.

1-ső a. dij Gróf Teleky Mihály a kat. 4. sz. a j. bikájával 150
2-ik a. dij Gróf Bánffy György a kat. 1. sz. a j. bikájával 100
3-ik a. dij Gálos Vonucz a kat. 3. sz. a j. bikájával 50

Dicsérő oklevelet nyert: Gróf Bánffy György a katalogusban 2. sz. a. j. bikájáért.

2. Tehenek és üszők.

1-ső dij Vaska Gyula a kat. 5. sz. a. j. tehenével 100
2-ik dij Fekete Bogdán a kat. 13. sz. a. j. tehenével 80
3-ik dij Nyilas Miksa a kat. 16. sz. a. j. tehenével 50

Dicsérő oklevelet nyert: Kovács Béla a katalogusban 15. sz á. j. teheneért.

V. Juhok.

1. Hazai fajta.

1-ső a dij Gr. Bánffy György a kat. 4—7. sz. a. j. juhaival . . . 130
2-ik a. dij Radnothi uradalom a kat. 1. sz. a. j. juhaival 80
3-ik a. dij Ferenczy Miklósné a kat. 8. sz. a. j juhaival 60
4-ik a. dij Albert Dénes a kat. 2—3 sz. a. j. juhaival 40
5-ik a. (Bánffy-dij) Szabó József a kat. 9. sz. a. j juhaival 40

2. Idegen fajta.

1-ső a. dij Sváiczer Aladár a kat. 10. sz. a. j. juhaival 30

VI. Sertések.

1. Hazai fajta. frk frt

1-ső a. d. nyerte Gr. Bánffy György a. kat. 9. sz. a. j. kanjaival . 80
2 ik a. d. ny. Szabó József a kat 5. sz. a. j. kanjaival 50
3-ik a. d. ny. Gr. Kornis Viktor a kat. 16. sz. a. j. kocza-malaczaiért 30
1-ső p. d. Friedmann Albert a kat. 1—2. sz. a. j. sertéseiért . . 15
2-ik p d. Kádár István a kat. 18. sz. a. j. sertéseiért 10

Dicsérő oklevelet nyertek: A kolozsmonostori m. kir gazd. tanintézet, a katalogusban 3. sz. a. j. sertéseiért. — A róm. kath. status radnothi uradalma a katalogusban 17. sz. a. j. sertéseiért.

2. Idegen fajta.

1-ső a. d. Br. Bánffy Ernő a kat. 19. sz. a. j. Poland-China malaczaival 30
2-ik a. d Gseresznyés Jánosné a kat. 20. sz. a. j. kanjaival . . . 20

VII. osztály. Baromfi.

1. Tyukok.

a) Cochin

frt.

1-ső dijat nyert Puskás Béláné 6
„ „ „ Berecz József 6
„ „ „ Szász György 6
2-ik dijat nyert Kilin Miklósné 3
„ „ „ Leonhardt Ödön . . . 3

b) Langshan.

2-ik dijat nyert Puskás Béláné 6
„ „ „ „ 6
„ „ „ Leonhárdt Ödön 6
„ „ „ Berecz József 6

c) Olasz.

1-ső dijat nyert Obert Henrik 6

d) Bantam

1-ső dijat nyert Br. Bánffy Ernő 6
2-ik „ „ Losonczi Albert 3

e) Kopasznyaku

1-ső dijat nyert ifj. Haller Károly 10
„ „ „ Puskás Béláné 10
„ „ „ „ „ 10

f) Erdélyi kendermagos:

1-ső dijat nyert Murányi Miklós 10
2-ik „ „ Bokor Istvánné 6

g) Gyöngytyuk

1-ső dijat nyert Mnrányi Józsefné . . . 6
2-ik „ „ Simay Ferenczné . . . 3

2. Pulykák.

1-ső dijat nyert Somody Róza 10
2-ik „ „ Simonffy Istvánné . . . 6
„ „ „ „ „ . . . 6

3. Ludak.

1-ső dijat nyert Hosszu Teophilné . . . 10
„ „ „ Czetz Arthur 10

4. Kacsák.

1-ső dijat nyert Losonczy Albert 10
„ „ „ Br. Bánffy Ernő (Roueni kacsákért) 10
2-ik „ „ Simonffy Istvánné . . . 6

5. Galambok.

a) Maltai.

1-ső dijat nyert Klemm Pál 6

b) Posta.

1-ső dijat nyert Salamon Vilmos 6
2-ik „ „ ifj. Dobál Antal . . . 3
„ „ „ Wohl György 3

c) Keringő.

1-ső dijat nyert Losonczi Albert 6
„ „ „ Hentschel Adolfné . . . 6
2-ik „ „ Losonczy Albert . . . 3

d) Vető.

2-ik dijat nyert Somody Róza 3
„ „ „ „ „ 3

e) Carrier. frt

1-ső dijat nyert Losonczi Albert 6
„ „ „ Klemm Pál 6
2-ik „ „ Losonczi Albert 3

f) Pávák.

1-ső dijat nyert Murányi József 6
„ „ „ „ „ 6
„ „ „ „ „ 6
„ „ „ Klemm Pál 6
„ „ „ Puskás Béláné 6
„ „ „ „ „ 6
2-ik „ „ „ „ 3
„ „ „ „ „ 3
„ „ „ „ „ 3
„ „ „ Murányi József 3

g) Parókások.

1-ső dijat ny. Puskás Béláné 6
„ „ „ Lingner György 6
2-ik „ „ Puskás Béláné 3

g) Kinai sirály.

1-ső dijat ny. Lingner György 6
„ „ „ Puskás Béláné 6
2-ik „ „ „ „ 3

i) Pirók.

1-ső dijat ny. Donogány Márton 6

Dicsérő oklevelet kapott:

Obert Henrik Brassó, szép sárga Cochin tyukokért, K. M. Gazd. Tanintézet igen szép, világos Brahma és Langshan tyukjai és Pekingi kacsáiért, Leonhardt Ödön, Sz.-Régen, szép Cochin tyukért, Bojaki Sándorné, Kolozsvár szép fiatal fekete Langsanokért, ifj. Haller Károly Kolozsvár szép kopasznyaku tyukokért, Leonhardt Ödön Szász-Régen szép hollandi tyukokért, Bagaméri Samu Kolozsvár szép ludjaiért, Obert Henrik Brassó szép Smaragd kacsáért, Dobál Ferencz Kolozsvár szép posta galambjaiért, Horváth Antal Kőbánya kitünő galambjaiért, Obert Henrik Brassó kőnigsbergi galambjaiért, Birkl János Kolozsvár szép szarka galambjaiért, Hentschel Adolf Kolozsvár szép szivhátu galambjaiért, Murányi József Kolozsvár szép páva-galambjaiért, Puskás Béláné kiváló szép páva-galambjaiért, Ugyanaz parokás galambjaiért, Hentschel AdolfnéKolozsvár fodros galambjaiért, Puskás Béláné Kolozsvár chinai sirály galambjaiért, Erkedi Sán dorné Kolozsvár szép tyukjaiért, Roth Józsefné Kolozsvár tengeri malaczokért, Erdődi József Kolozsvárt szép madár collectiojáért.

VIII. osztály. Hizott állatok.

1-ső a. dijat nyert Horváth és Péntek frk 4—9. sz hizott sertéseiért . . 100
2-ik a. dijat nyert Szabó József 1. sz. 50
3-ik a. dijat nyert Benigni Sámuel 10. sz. 30

Hogyan vizsgálhatja meg a gazda könnyü szerrel talaját?*)

A következőkben felsorolt jelek segitségével, minden gazda, előkészület és chemiai apparatus nélkül, igen becses adatokat szerezhet talajának minősége felől.

1. *A talaj fekete, barnás-fekete vagy sötét-barna*: humustartalom.

Ezen sötét szinü talajoknál két szélsőséget kell megkülönböztetni, mely nem alkalmas rendes mivelésre. Az egyik a *laza, könnyü*, csaknem kizárólag elkorhadt növényi részekből álló *tőzeg*, fogásában, sulyában, kinézésében nem annyira földhöz, mint inkább kiszáradt istállótrágyához hasonlit. A másik *nehéz, sokszor fényes mint a szurok, késsel ugy vágható mint a sajt.* Vizzel gyurható és sok vizzel szétoszlik, szétfolyik. Ez olyan agyag, melyet igen finoman benne elosztott szénrészecskék festenek feketére. *Szurokanyag.*

2. *A talaj szürkés-fehér, szürke, kékes-szürke, sárgás, barnás-sárga, vörösés-sárga, rozsda-barna, (égetett téglához hasonló szinü:)* humus-hiány.

*) A „Gazdák Évkönyvé"-ből.

3. A föld száraz állapotban *repedéseket mutat*, nedvesen *gyurható*, szivós, *képlékeny*. Diónagyságu darabot ha szétdörzsölünk vizzel és az igy keletkezett iszapot egy pohár vizbe tesszük, vagy azt látjuk, hogy a pohár fenekén csakhamar *szemcsés üledék* rakódott le, melyet már szabad szemmel homoknak ismerünk fel s ilyenkor *homokos agyaggal* van dolgunk; vagy pedig azt látjuk, hogy az üledék igen csekély vagy egyáltalában nincs: *ez homokban szegény, vagy homok nélküli agyag.*

A homokot mint olyat felismerhetjük ugy is, hogy egy fadarabkával vagy késnyéllel a pohár fenekéhez nyomogatjuk az üledéket; ilyenkor érezzük a szemcsék nyikorgását, surlódását.

4. Egy darab földet leöntünk *erős eczettel*. Ha az felpezseg ugy mintha eczetet krétára öntenénk, a föld erősen meszes vagy márgás.

Ha a *pezsgés gyenge* vagy egyáltalában nem áll be: a föld *kevés meszet* tartalmaz *vagy mészszegény.*

5. A föld száraz állapotban *nem mutat repedéseket, a rögök nem nehezek* és a kézben *könnyen szétdörzsölhetők*, porhanyósak, de vizzel átnedvesitve *gyurhatók, képlékenyek*: ez a föld *vagy homokos, vagy humusos agyag*, vagy mindkettő együtt véve.

További felvilágositást nyujtanak az 1. és a 3. pont alatt emlitett jelek.

6. A föld *igen porhanyós* és vizzel megnedvesitve *még gyurható ugyan*, de egy kisujnyi vastag gyurt henger már könnyen szétnyomható, és a 3-dik pont szerint vizsgálva legnagyobb részben homokból áll: *agyagos homok.*

7. A föld átnedvesitve csak igen *nehezen gyurható*, nem képlékeny, *legkisebb nyomásnál széteső*, vizzel szétdörzsölve egy pohárban csaknem rögtön leülepedik ugy, hogy az üledék felett álló vizben csak kevés lebegő alkatrészek maradnak: *tiszta homok, vagy futó-homok.*

Ezek szerint p. o. egy föld, mely *sötét barna, nehéz*, vizzel *szivós tésztává gyurható*, vizzel szétdörzsölve egy *pohárban gyorsan leülepedő, egy késnyéllel dörzsölve nyikorgó üledéket ád*, s mely végre *eczettel* leöntve *meglehetős erősen pezseg*: *humusos, homokos, meszes agyag.* Olyan föld, mely sárgás-barna, porhanyós, gyurható, vizzel szétdörzsölve erős, homokból álló üledéket ád, eczettel nem pezseg: *humus- és mészszegény, agyagos homok.*

Az ismertetett jelek némi következtetést engednek az alkalmazandó trágyára nézve.

Humusban gazdag talajra nem fogunk istállótrágyát hordani. Ez sok esetben épen hiba volna. Ilyen földnek továbbá rendesen *nitrogenre* sincs szüksége, bármily alakban legyen is az nyujtva.

Ellenben a *humus-szegény* talajok megfogják hálálni az istálló trágyát és sokszor a nitrogentrágyát is.

Humusban tulgazdag, p. o. tőzeges földeken sokszor hasznos a phosphorsavtrágya; mindig előnyös a *mész* mint indirect trágyaszer, főleg szénsavas vagy oltott mész alakjában, mert a humus oxydátióját gyorsitja.

Az ugynevezett *kötött talajok* (az agyagos talajok különböző nemei) rendesen meghálálják a *phosphorsavat*, ritkábban ugyan, de mégis gyakran a *kálit* is

A mészszegények megkivánják a meszet, mert ez egyrészt bontja a kalitartalmu talajalkatrészeket, másrészt maga is tápanyaga a növénynek. Ez utóbbi szerepe ugyan ritkábban érvényesül, de nálunk mégis elég sokszor akadunk olyan talajra, melyben még ez utóbbi czélra is kevés a mész.

Hogy ezen földeknek szerves trágyára vagy nitrogenra van-e szükségük, az főleg humustartalmuktól függ.

A tulmennyiségben homokból, álló *nagyon könnyü* talajok szerves trágya és nitrogen szükségletére nézve ugyanaz áll s itt is helyén van a phosphorsavat tartalmazó anyagokkal való kisérletezés. Megjegyzendő azonban, hogy ezen talajoknál *kálira* többször van szükség, mint a kötötteknél.

A *futóhomok*, vagy ehez közel álló homoktalajok, ha nem is egészen sterilisek, mégis olyanok, hogy mindennemü növényi tápanyagban, valamint humusban is szükölködnek s e mellett fizikai szerkezetüknél fogva, elegendő szilárd alapot sem adnak a növénynek. Ilyen földekre tehát első sorban szerves (istálló) trágyát alkalmazunk, már csak azért is, hogy némileg megkössük. Azonkivül azonban használhatunk phosphorsavat, kalit és nitrogent tartalmazó trágyaszereket is.

Fontosak végre azon következtetések, melyek a fent felsorolt jelekből arra nézve vonhatók le, hogy egy bizonyos talaj — tapasztalat szerint — a fontosabb gazdasági növények melyikére legalkalmasabb.

Erre nézve álljanak itt a következő tájékoztató sorok:

Buza: jól kötött, meszes (márgás) homokot tartalmazó agyag.

Rozs: homokos, mésztartalmu, nem nagyon erősen kötött agyag.

Árpa: meszes (márgás), mérsékelten kötött, meleg talaj, vagy homokos, meszes agyag.

Kukoricza: melegebb klima alatt legjobb kötött, humus- és mésztartalmu agyag, hidegebb vidéken jobb a televény, laza, homokos agyag. Nedves agyag, vagy sovány homok, kukoricza alá nem való.

Repcze: mély, kötött, humusos, homokos, meszes, agyag.

Czukorrépa: mély, laza, humusban gazdag, meszes, homokos agyag; vizáteresztő altalaj.

Dohány: humusos, laza, homokos, márgás vagy márgás, homokos talaj. Vizenyősnek nem szabad lenni.

Burgonya: alkalmas a legtöbb talaj, le a sovány homokig.

Haricska: szereti a sovány homokot vagy tőzeges homokot.

Köles: jó karban levő homoktalaj.

Zab: a talajban nem igen válogat.

Dr. Liebermann Leo,
a budapesti állami vegykisérleti állomás vezetője

A czukorrépamag termelése.

A czukorrépamagtermelés czélja és iránya háromféle lehet, u. m.: 1. a már létező fajták fentartása és továbbtenyésztése. 2. A létező fajták nemesitése és tökéletesitése. 3. Uj fajták létrehozása keresztezés által. Tekintettel arra, hogy a czukorrépának az elkorcsosodásra nagy hajlandósága van és minthogy korcs-egyedek az eredeti tiszta magból is származnak, a már létező fajta fentartása sem egészen könnyü dolog.

A magtermelésre szánt eredeti magból származó répát külön vessükk és lehető leggondosabb ápolásban részesitsük. A levélről felismerhető korcs-egyedeket vagy távolitsuk el, vagy megjelölvén, kiszedéskor csatoljuk a gyárnak átadandó répákhoz. A kiszedett magrépák közül ismét válogassuk ki a kevésbbé elágazó, helyes formáju, szóval a kifogástalanokat; ezeket aztán lefejezetlenül, csupán leveleit levágva (nem tördelve, hogy a levélsziv meg ne sérüljön!) gondosan kupaczba rakjuk és jó vastagon beföldeljük.

A kupaczban kitelt répákból tavasszal kiválogatjuk az épeket és hibátlanokat s előzetesen jól megmunkált földbe, 70 cm. sor- és növénytávolra négyszögben vagy háromszögben elültettetjük oly mélyen, hogy egeszen a földben üljön. A háromszöges ültetés annyiban jobb a négyszögesnél, mert igy aránylag nagyobb hely jut egy egy növénynek. Ültetésnél ügyeljünk rá, hogy a mutatkozó szivlevelek meg ne sérüljenek.

A magrépa valahányszor szükségesnek mutatkozik, megkapálandó. A magszárak kikarózása nem szükséges, mert ez a napsugarak behatását akadályozza és az érést késlelteti.

A répa magva akkor érett, ha kettő harapva, a tulajdonképeni mag fehérszinü és lisztes.

A répa virágzása és magvának érése igen egyenlőtlen, eltart 3—4 hétig is. A mag aratásánál e körülményt ne hagyjuk figyelmen kivül és több izben szedjük a magot, először a legkorábban érő főhajtásokról, később a mellékhajtásokról. Ha nagyban való termelésnél e bibelődés nem fizetné ki magát, sarlóval aratunk s a learatott szárakból az éretleneket kiválogatjuk.

A sarlóval levágott szárakat 30 cmeteres kévékbe kötjük és hogy jól kiszáradjon, felállongatjuk. Tökéletes kiszáradás után hadaróval kiverjük s végül szelelő rostával megrostáljuk. A megrostált magot napon ki kell száritani.

Minthogy a nedvességet könnyen magába veszi és könnyen penészedik, keskeny zsákokban, szellős helyen tartandó.

Egy kat. hold földön átlag 10—15 mm. répamag megterem, tehát tekintve, hogy egy mm. répamag ára 20 30 frt, a czukorrépamag termelése elég jó üzlet.

Ha a magtermelés czélja a meglevő fajta javitása és nemesitése, nem elég csupán a külsőleg kiváló répák kiválogatása, haeem a czukortartalom szerint is osztályozni kell és a legczukordusabbak használandók magtermelésre. Ez eljárásról Vilmorin a magtermelésre kiszemelt répákból kis szeletkéket vágott ki és e szeletke czukoétartalmát polaráczió utján határozta meg.

Az által, hogy következetesen mindég csak azon répát használta megtermelésre, mely legnagyobb czukortartalmat s általában a czukorgyártásra legkedvezőbb vegyi összetételt mutatott, sok évi munka és fáradság utján érte el a 18%-os „javitott Vilmorin“ czukorrépát. A gyakorlatban teljesen kielégitő eredményt érhetünk el ugy is, ha a magrépa czukortartalmát viszonylagos sulyából sóoldattal határozzuk meg, a mint ezt a „Köztelek“-ben egy izben leirtam.

A magtermelés czéljából való czukormeghatározásnak őszszel, midőn a répát bekupaczoljuk, van ideje. A répa ilyetén kiválogatásával rendkivül emelhetjük a czukortartalmat; ez eljárás eredményezte a mai czukordus répákat is.

Uj fajták létrehozását különböző fajták keresztezése által érjük el. A keresztezendő répákat felváltva egymás mellé kell ültetni, hogy virágjok egymással könnyü szerrel kereszteződhessék. Az ez uton kapott magot elvetjük s az utánna nyert répákból kiválogatjuk azokat, melyek igényünknek megfelelők. Természetesen a kiválasztásnál nemcsak a külsőségeket tekintjük, de pontos czukorelemzéssel a czukortartalmat is.

A keresztezés utján létrejött fajták igen változatosak, a legnagyobb rész roszabb az anyarépáknál, egy rész hasonló, egy rész jobb. Ez a jobb rész az, a mit a keresztezés czéloz. Igen sok ismert kitünő fajta répa a többek közt a hires Knauer-féle javitott Imperiál is ez uton létesült.

(Köztelek.) *Rombay Dezső.*

Igazolás.

A Kolozsvárt imént lefolyt tenyészállatkiállitáson felmerült és a rendező bizottságnak bejelentett hibát és ennek folytán támadt sérelmet sietünk itten kötelességszerüen ugy az ügy, mint a sérelmes kiállitó érdekéből igazolni és ez által orvosolni.

Sperker Ferencz ur szentdemeteri földfbirtokos kiállitó panaszt emelt a végett, hogy a katalogusban II. 139. sz. a leirt: erdélyi magyar fajta, Hunyadi nevü apától és Szilaj nevü anyától származott, fehér szinü, 2 éves, 3 hónapos, 8 napos üszője, — és a II. 141. sz. a. leirt: ugyanolyan fajta, Hunyadi apától és Piroska anyától származott, szürkés fehér szinü, 3 éves, 11 napos üszője helyeikre megcserélve állittattak be, valamint, hogy a katalogusban 140. sz. a. leirt erdélyi magyar fajta, Hunyadi apától és Piroska anyától született, szürkés fehér szinü üszője *2 éves*, 2 hónapos, 18 naposnak lett bejelentve, a katalogusban pedig *1 éves*, 2 hónapos, 18 naposnak van irva, melyeket ugy emlegetnek, mintha ez tőle, mint kiállitótól eredne, hogy ezek által a biráló bizottságot megtévessze.

Ezennel igazoltatik, hogy az itt jelzett sérelmes hibák két elseje — a II. 139. és 141. számokat illetők — az állatok beállitásakor *az osztály rendezőjének tévedéséből*, az utóbbi — a kat. II. 140 száma alatti a bejelentéstől eltérő év szám - *sajtó hibából származik*, melyekről a kiállitó tulajdonosnak előleges tudomása nem volt, tehát ezek terhére nem róhatók.

Az ezen állatokra vonatkozó eredeti bejelentő-ivek a II. a) 7. számu kiállitási naplóban 9, 10 és 11 folyó számok alatt, vannak bevezetve és az erdélyi gazdasági egylet titkári hivatalában bárkinek betekintésre bocsáttatnak.

Kolozsvárt 1892. augusztus hó 30.

A tenyészállat kiállitás rendező bizottsága nevében

Szenterzsébeti Szakáts Péter,
az erd. gazd. egylet titkára.

Kormányintézkedések.

Katonai lóvásár. A csász. és kir. közös hadügyministerium hozzájárulásával ezennel közhirré tétetik, miszerint a hadsereg lószükségletének fedezése végett a Királyhágón tuli vármegyék területén Szolnok-Doboka vármegyében, Deésen, f. é. szeptember 23-án, Torda-Aranyos vármegyében, Gyéresen, f. é szeptember 24-én, Maros-Torda vármegyében, Maros-Vásárhelyen, f. é. szeptember 26-án, Magy Küküllő vármegyében, Kőhalomban, f. é. szeptember 29-én, Háromszék vármegyében, Sepsi-Szt.-Györgyör, f. é. október 1-én, Brassó vármegyében, Brassóban, f. é. október 3-án Szeben vármegyében, Nagy-Szebenben, f. é. október 5-én, katonai lóvásár fog tartatni.

Ezen vásárlásra egy kiküldött katonai bizottság fog megjelenni, mely az elővezetett lovak közül meg fogja vásárolni mindazokat, melyek katonai czélokra alkalmasaknak és árra nézve megfelelőknek fognak találtatni.

Miután a főczél az, hogy a hadsereg részére minden közvetités nélkül egyenesen a tenyésztőktől vétessenek meg a lovak, annálfogva figyelmeztetnek a tenyésztők, hogy teljes bizalommal vezessék elő katonai czélokra alkalmas eladó lovaikat és tulzott árak követelése által a megvételt lehetetlenné ne tegyék, miután mindenesetre jobb árakat kaphatnak ezen közvetlen eladás által, mint az esetben ha lovaikat közvetitők utján juttatják a hadsereghez

Alkalmas minden szilárd testalkatu, jó mozgást és kitartást igérő, tulságos használat által még meg nem rontott s a katonai használatot gátló hibával nem biró 4 egész 7 éves és legalább 158 centimeter magas ló.

A 7 évet már meghaladt lovak semmi esetre sem vétetnek meg, valamint a 148 centimeteren (vagy 15 markon) aluli lovak közül csupán kivételképen vétetnek meg egyes olyan példányok, melyek kiváló jó testalkatuak és kitünő vérrel birnak.

Ez alkalommal $3^1/_2$ évet betöltött csikók is fognak vásároltatni, azonban csupán egyes olyan példányok, melyek kiváló jó alkatuknál és nemes származásuknál fogva a katonai csikó telepekben való felnevelésre alkalmasaknak látszanak. Figyelmeztetnek tehát a tenyésztők, miszerint $3^1/_2$ évnél fiatalabb vagy nem legkitünőbb minőségü csikóik elővezetése által csak felesleges fáradságot és költséget okoznának maguknak.

A megvett lovak azonnal a helyszinén átvétetnek és készpénzben kifizettetnek.

Az elővezetés helye, a város- illetőleg községházán tudható meg.

Kelt Budapesten, 1892. augusztus hóban.

A földmivelésügyi m. kir. ministerium.

Amerikai szölöoltványok eladása. A földmivelésügyi m. kir. ministerium f. é. 41.256. sz. a. VI/9. 1892. az állami amerikai szőlőtelepeken az 1892. év őszén rendelkezésre álló szőlőoltványok eladása tárgyában a következő hirdetést bocsátotta kt:

Az állami amerikai szőlőtelepeken a folyó év tavaszán készitett és jól megfogamzott fás- és zöld szőlőoltványok az *ősz folyamán*, ezer darabonként 120 frtjával adatnak el a következő fajokból: A) *Borszőlők*: 1. Veresfajok: Carbenet Sauvignon, Kadarka, Merlot, Nagy-Burgundi, Oportó, Petit-Bouschet, Szent-Lőrincz, Teinturier, 2. Fehérfajok: Apró fehér, Bakator, Erdei, Ezerjó, Furmint, Hosszunyelü, Mustos fehér, Mézes fehér, Olasz Rizling, Rakszőlő, Sárfehér, Sauvignon-blanc, Veltelini-piros. B) *Csemegeszőlők*: Chasselas-blanc-Croquant, Chasselas-rouge, Muscat-Lunel, Muset d'Alexandrie blanc, Muscat Fontignan, Madeleine Angevine, Madeleine Royal.

Némely fajtákból sima zöld oltványok is kaphatók ezer darabonként 60 frtért

Néhány itt meg nem nevezett fajtából kisebb mennyiségü szőlőoltvány ezeken kivül is kapható a fenti árakon.

A fent kitett árakban a csomagolás és a vasutállomáshoz szállitás költségei is benn foglaltatnak, a vasuti fuvardijak azonban a megrendelő által viselendők.

A szőlőoltványok vételára a megrendelőktől utánvétel utján fog beszedetni, s a megrendelő tartozik magát alávetni annak, hogy azon esetre, ha az utánvétellel küldött szállitmány átvétele iránt bármi okból nem intézkednék, a ministerium a felmerülő összes szállitási és egyéb költségeket, s az oltványok elromlása esetén azok árát is rajta rövid sommás eljárás utján behajtathassa.

Az eladásra kerülő szőlőoltványok legnagyobb része Riparia-Portalis és Riparia Sauvage alanyokon készült, s csak telentékenzen kisebb rész lett Riparia Tomentosa, Vitis-Solonis, Vialla és York-Madeira alanyokra nemesitve. Mindazonáltal a megrendelőknek az alanyokra nézve nyilvánitandó kivánsága a lehetőségig figyelembe fog vétetni, s azon esetre, ha a megrendelő ez iránt nem nyilatkoznék, az alanyok megválasztásában a mennyire a készlet engedi, irányadónak az illető borvidék főbb talajviszonyai vétetnek,

A kiosztásnál első sorban a legfontosabb és már teljesen elpusztult borvidékek igényei vétetnek figyelembe ugy azonban, hogy oltványokat lehetőleg minél többen kaphassanak, Ennél fogva egy megrendelő két kateszteri hold szőlőterület beültetésére szükséges menyiségnél több oltványokra csak azon esetre tarthat igényt, ha több megrendelők kisebb megrendeléseinek foganatositása után megfelelő készlet marad fenn.

Ehhez képest tekintettel arra, hogy mind takarékossági, mind okszerüségi szempontból ajánlatos, hogy az óltványok állandó helyeikre legalább 120 cmtr sor- és ugyanannyi tőke távolságban ültettessenek ki, s miután ily távolságban való ültetés mellett egy kataszteri holdra 3.958 kerekszámban 4 000 drb oltvány mennyiség maximuma egyelőre 8 000 drbban, az egyes fajtákból megrendelhető legkisebb mennyiség pedig 100 drbban állapittatik meg. Immunis homokterületekre, valamint filoxera zár alatt nem lévő területekre szőlőoltványok csak azon esetre fognak kiadatni, ha az összes készlet már zár alatti területekre igénybe nem vétetik.

Tekintettel arra,hogy a várható oltványkészlet az országszerte kielégitendő szükséglet mérvéhez képest viszonylag nagyon mérsékelt a ministerium a beérkező összes megrendelések teljesitéseért felelősséget termeszetesen nem vállalhat.

A megrendelések eszközlésére külön megrendelési ivek adatnak ki. *Ezen megrendelési ivek bélyegmentesek*, s az egyes rovatok pontos kitöltése mellett az illető megrendelő által aláirva lehetőleg mielőbb, de legkésőbben f. évi október hó 1-ig közvetlenül a fölmivelésügyi ministeriumhoz terjesztendők fel, annyival is inkább, mert az ezen határidő után beérkező megrendelések figyelembe nem vétetnek.

Megrendelési ivek — szóbeli, vagy irábeli megkereséssel — szerezhetők az erdélyi részeket illetőleg:

a) a földmivelésügyi ministeriumtól,

b) az orsz. borászati kormánybiztostól,

c) a n.-enyed vinczelléri skolai igazgatóságtól, Fekete Pál szőlőszeti és borászati vándortanitótól; Dicső-Szt.-Mártonban.

Vegyes közlemények.

— A föld, mint egy helyes hitelrendszer alapja. Már Smith Ádám mondta, arany, ezüst mulandó , de gabona állandó valami. Tanitványai félreértették mesteröket, a föld mint a termelés, forgalom és vagyonfelosztás központját félvállról nézték A kijózanodás beállott, bár nagy az ára. A fiziokrata-elv, az a földmivelés, mint egyedüli produktiv foglalkozás iránti hódolat gyanánt üdvözölhetjük Sewes német irónak nemrég megjelent müvét a pénz jövőjéről. Szerző igen helyesen kimutatja, hogy az ércz forgalmi pénz egymástól elkülönitett jelentőséget nyert az idők folyamán. A legfontosabb hitelalaknak az árukölcsönt ismeri el, melyben azonban az egész és félgyártmánynak mi szerepet sem szán, hanem a gabonának A gabonakölcsönt előmozditott raktárjegy (Warrant) szerzőnél a legtágabb megengedhetőségben részesül, a mi könnyü átruházhatóságot és más forgalmi módot illet. A jelzáloghitel terén a szövetkezet szolgál szerzőnek kiindulási alapul. Országosan szervezett földbirtokos osztály van hivatva tagjai jelzáloghitel igényelt, záloglevelek kibocsátása és konvertálása utján kielégiteni. De ennél messzebb terjedő szerepet is kiván szerző a földbirtokososztály testületi szervezésének. Mert szerinte az ilynemü közjelleggel törvényesen felruházandó testület lenne hivatva a földbirtokososztály esetleg beálló eladósodás veszélyéből származó nemzeti katasztrófának villámháritójául szolgálni. Sewes igen helyesen ugy képzeli eszméjét megvalósithatónak, hogy általános eladósodás esetén, a földbirtokos-testület egyesek adósságait testületi járadékadóssággá változtassa át, mely vagyonfentartási müvelet legutolsó lánczszeméül esetleg törvényes kényszerrel felruházandó nyilvános járadékmegváltási intézetet tart szükségesnek fokozatosan haladva a felállitott elv létráján, utoljára azt inditványozza Sewes, hogy jegykibocsátás alapjául érczpénz mellett gabona is fogadtassék el. Kimutatja, hogy a gabona ép oly tulajdonságokkal bir, mint az érczpénz és igy be nem látható, miért ne lehetne bankjegy kibocsátása alapjául a gabonát elfogadni. Kiépiti a szervezetet, mely ilynemü jegykibocsátás megbizható alapjául szolgálhatna. Itt is a testületileg szervezett földbirtokososztály kezébe volna letéve a garanczia az iránt, hogy a bank a testület által kezelt gabonamennyiséggel arányban álló bankjegyet bocsáthasson ki. A fedezetül szolgáló gabonaalap emelkedése vagy apadásától függne a jegyforgalom emelkedése vagy apadása. Kivonatban adtuk szerző eszmemenetét. Kiemeljük még, hogy a földbirtokososztálynak óhaja konzerváló erejü örökösödési törvény, végrehajtási kedvezmény tekintetében szintén méltatásra talál a könyvben.

— A mezőgazdasági érdek ápolása Paraguayban. Délamerika eme szép országa, melyet a Pampas és buja növényzete mellett, testvérországaival együtt kávé és más gyarmati őstermelésből ismerünk, szintén kezd ócsudni álmából. A nemzeti kongresszushoz intézett legközelebbi leiratában a köztársaság elnöke a mezőgazdasági érdekek beható felkarolását ugy az ős-, mint a földmiveléssel kapcsolatos ipartermelés támogatása által tüzte ki a törvényhozás feladatául. Különösen kiemeli az elnöki izenet a dohánytermelés emelése terén oz állam által kézbe vett és ingyen teljesitett jobb magkiválasztást, ugy a nemzeti banknál a dohánytermelők részére biztositott könnyü hitelt. A mezőgazdasági haladás alapját azonban egy gyakorlati irányban mozgó gyakorlati iskolában találja az elnök, mi czélból 60 növendékre berendezett iskola felállitása legközelebbi időben tervbe van véve.

— **A világ mézprodukciója. A föld** legnagyobb méztermelője Harbison Californiában, ki 6000 méhkasból évi 200.000 fónt mézet nyer. Országos termelés terén első helyen az északamerikai Egyesült-Államok állanak, hol 2 900,000 kas évi 62 millió font mézet hoz Utána következik Ausztria és Magyarország 1.550,000 kas és évi 40—42 millió font méztermeléssel. A többi mézprodukczió következő országok közt oszlik meg Görögország 30 000 kassal réndelkezik, évi termelése 3 millió font méz. Dánia 80 000 kast mutat fel 2 millió font évi mézhozammal. Oroszország 11 000 kasból 2 100,000 font, Belgium 200.000 kasból 5 millió font, Hollandia 24.0000 kasból 6 millió font és a német birodalom 1.45,000 kasból negyven millió font mézet nyer.

— **Pályázat gazdasági szakmunkára.** Az országos magyar gazdasági egyesület a földmivelési ministerium adományából 1000 frt pályadijat tüz ki az állatbiztositás kérdésének megoldására szolgáló mü megirására. A mü 1. fejtse ki, vajon az állatbiztositás állami vagy szövetkezeti alapon, kényszer utján vagy csak fakultativ volna-e keresztülviendő és mily betegségekre és esetekre terjedjen. 2. Adja az iró a szerinte legmegfelelőbb mód tervezetét; a) ismertesse a hazai viszonyaink között szükséges törvényhozási és kormányintézkedéseket; b) tegyen számitást és javaslatokat a biztositási díjakra és az intézmény pénzügyi részére vonatkozólag; c) ismertesse az életbeléptetendő becslési és kártalanitási eljárást; d) irja le az intézmény müködéséhez szükséges szervezetet és ebben szerepét a létezü hatósági és állami s e czélra különösen alkalmazandó közegeknek: e) irja le az ügzmenetet minták, ürlapok stb. melléklésével. 3. Adassanak az átmeneti s az intézmény életbeléptetésekor teendő intézkedések. 4. Az idegen kézzel irott s jeligével ellátott magyar nyelvü pályamüvek 1893. évi május hó 1-éig nyujtandók be az orsz. magyor gazdasági egyesülethez Budapest (Köztelek.) 5. A pályadij csak abszolut becsü műnek adatik ki. A beérkezett pályamüvek elbirálását egy a magyar kir. földmivelési minisztérium kiküldötteiből alakult közös bizottság eszközli.

— **Homályos melegágyi ablakok** tisztitása. Hosszabb használat következtében a melegágyi ablakok, harangok ojtási üvegek stb. ugy meghomályosodnak, hogy a napsugarak nem hathatnak át rajtuk elég erővel. A növények kevés világosságot kapnak alattuk, s azért nem fejlődhetnek ugy, a hogy kellene s a hogy megfelelő világosságban fejlődnének. Az üvegnek vizzel való lemosása ritkán sikerül elég jól. Sok kal czélszerübb, ha a homályos üveget forró szappankőoldattal megmossuk; szappankövet minden droguistánál lehet kapni; az oldathoz 2—3 rész vizet használunk, azután tiszta vizzel öblitjük le az üveget Ha az üvegajtó viasztól vagy más gyantás anyagtól homályosodott el, ugy előbb a gyantát kell szeszszel feloldani, hogy lemoshassuk. A viaszt a szesz nem oldja fel, ezt tehát éterrel távolitjük el. Megjegyzendő azonban, hogy az éterrel nagyon óvatosan kell bánni, mert igen gyulékony, illetőleg robbané kony. Az üvegben lévő piszkot, ha az alkohol fel nem oldja, higitott sósavval távolitjuk el. Az oldathoz egyrész sósavat és négyszer annyi vizet veszünk; s nyomban tiszta vizzel jól leöblitjük, mert a sósav a növényeket megtámadja és tönkreteszi.

— **Ingyen fajbaromfi törzsek a tanitóknak.** Az országos baromfi-tenyésztési egyesület pályázatot hirdet a néptanitók között, tekintet nélkül vagyoni állásukra, hogy a kiknek nemes fajtali baromfi törzsekre ingyen van szükségök, ebbeli kérvényeiket legkésőbb szeptember hó 10-ig nyujtsák be: az *Országos baromfi tenyésztési egyesület igazgatóságához Budapesten, Andrássy-ut, Belle-Vue villa* A kérvények szabálszerü formában állitandók ki, de bélyegmentesek, s a folyamodók felettes hatóságának láttamozásával kell, hogy ellátva legyen. Budapesten, 1892. évi augusztus hó. *Gróf Csáky Kálmán*, elnök. *Parthay Géza* igazgató.

— **A gümőkóros husról.** A „Veterinarius" állatorvosi szakfolyóirat után közöljük erre nézve a következőket: A porosz belügyministerium a f. évben rendeletet bocsátott ki, melynek értelmében a gümőkóros hus akkor tekintendő ártalmasnak az egészségre, ha a hus gümőket tartalmaz, vagy a gümőkóros állat nagyon lesoványodott, bár az izomzatban gümők nem találhatók. Ellenben azon esetekben, ha az állat jól táplált s a gümők kizárólag csak egy szervben vannak, vagy legfeljebb két olyan szervben, a melyek egy testürben feküsznek s nyirokmirigyek és olyan véredények által vannak összekötve, melyek nem a nagy vérkörhöz tartoznak, — nem ártalmas és kimérhető. A mennyiben az izomzat gümőkóros megbetegedése ritkaság és a berlini állatorvosi főiskolában és több porosz egyetemen évek hosszu során át végzett kisérletek negativ eredményüek voltak, mert a gümőkóros állatok husának etetésével más állatoknál nem lehetett e betegséget előidézni, vagyis a gümőkór átvitele még a tuberculumokat tartalmazó hussal sincsen bebizonyitva, a jól táplált állatok husa nem tekinthető akkor sem csekélyebb értékünek vagy az egészségre ártalmasnak, ha a fent emlitett elváltozások jelen vannak és igy rendőri felügyelet nélkül is elárusitható Nemzetgazdasági szempontból kivánatos, hogy az ilyen hús, melynek tápláló értéke sokkal nagyobb mint a vén, agyonhajszolt és lesoványodott szarvasmarháknak, annál inkább kimérhető legyen, mert egyforma megbirálása a most még hiányos husvizsgálat mellett az országnak legnagyobb részében kivihetetlen. Ez a rendelet lényege, a melyet annál inkább jónak láttunk közölni, mert e kérdés nálunk sincsen még eldöntve (Deutsche Medicinal-Zeitung 1892. 31. sz.)

— **A gőzmozdony végnapjai. Alig le**het kételkedni többé, hogy a hirhedt Edison a villamos vasutak s utipályák tökéletesitésére nézve már megtette az utolsó kapavágást. Tőle erednek a legutóbbi napokban szárnyra kelt szavak: „A gőzmozdonyok vége elérkezett." A legkisebb részletekig kidolgozott rendszerének alapja szerint központi telepeket állit fel, vasuti, mint közuti pálya-üzemre a szükséges gőzgépek és dynamokkal, s a már létező két sin közé egy harmadik sint fektet; ez utóbbi által az áramot a közuti pálya-kocsihoz, vagy a villamos mozdonyhoz vezeti, s azután a rudakon és az oldalsineken at az áramfejlesztési helyre visszatériti Az utczai közlekedés biztonsága végett, Edison itt csak „csekély feszitésü erős áramot" alkalmaz, mely emberekre és állatokra nézve teljesen ártalmatlan. A villamos motor szerkezete s annak a keréktengelylyel való összeköttetése, melyet Edison titokban tart, oly czélszerüek, hogy azzal nemcsak utczai kocsikat, de személy- és tehervonatokat is hajthat. Vasut vonalokon elég erős alépitmény mellett 50 kg. sulyu sinekkel 160 f. kilóméternyi roppant sebességet vél elérni óránkint, mig — a mi sokkal nagyobb nehézségekkel jár — az utczai közlekedésnél ép igy képes óránkint 6 kilométerig leszállitani a sebességet.

— **Bolgár nemzeti kiállitás rendezősége** szakavatott kézzel müködik a kiállitás iránt való érdeklődés felébresztésén. A tárlat nemcsak keleti különlegességeivel fog vonzani, hanem számos mutatvány, látványosság és ünnepély által is. A kiállitást folyó hó 27 én nyitják meg. A bizottság szerződtette Godard Lajos franczia léghajóst, kinek mutatványai iránt főkép a katonai körökben érdeklődnek. Bulgária egyes kerületei ből különböző sorrendben külön kiránduló társaságok látogatják meg az illetékes prefét vezetése alatt a kiállitást. A társaság tagjai festői nemzeti öltönyeikben jelennek meg. A ke ékpárosok országos szövetsége szeptember hó első napjaira adott tagjainak találkozót a kiállitás területén. Három egymás után következő napon diszes korzót rendeznek. Lesznek czéllövő versenyek stb A belépti dij 20 ct. (= 10 kr.) lesz, kivételesen 1 frt A vasutak 45%-kal mérsékelt menetjegyeket adnak ki s a pornép számára barakkokat épitenek — Egyik látványosság lesz a kiállitásnak a 16 személy befogadására épült kis gőzhajó, a kiállitás taván. A hadügyministerium pirotechnikai osztálya megbizást kapott a tüzijátékok rendezésére. Egy temesvári czég a fonográfot mutatja be A fejedelem rendelkezéséből három katonai zenekar játszik a kiállitáson, hol naponként tartanak hangversenyt. A területet villamos fénnyel világitják meg Szóval olyan kiállitást akarnak rendezni, mely a nyugat kritikáját is kiállja. — Ma a filippopoli osztrákmagyar konzul, a magyar kiállitási biztos és a cseh kiviteli egylet képviselői tiszteletére ebédet adott, melyre a kiállitás igazgatója is hivatalos volt.

— **Üvegtinta. Üvegre és porczellánra** való irásra, valamint rajzolásra igen jó, vizálló tintát kapunk 10 sulyrész kékitett schellack, 3 rész velenczei terpetin, 15 rész terpetin laj és 5 rész fenyőkoromból. A schellacknak és terpentinnek a terpentinolajban való feloldását meleg vizzel eszközlik és ezután a fenyőkormot jól bekeverik.

— **Kifizetődnek-e a hirdetések? Ezen** kérdésre a következő világczégek tulajdonosai felelte, kik nagyobbrészt milliomosok és üzleti ügyekben elsőrangu tekintélyek: „Sikereimet a gyakori hirdetéseknek köszönöm." Bonner — „A nyomdafestékeken át vezet az ut a gazdagsághoz." Barnum. „A siker a nyomdáinknak nagylelkü támogatásától függ." J J. Astor. „Gyakori és állandó hirdetések hozták nekem azt, a mivel birok." A. J. Stewart. — „Fiam, oly emberekkel csinálj üzleteket, kik hirdetnek és soha sem fogsz mellette veszíteni!" Franklin Benjamin. Hogy tudhatja a világ, hogy valaki valami jóval bir. ha azt nem hirdeti? Vanderbilt. — „A hirdetés az üzletre nézve az, a mi a gőz a gépre nézve. a mozgató erő." Lord Mackulay. — „Mindazt, a mivel birok, világhirü nevemet, millióimat, nemcsak egyedül az üzletvezetés reálitásának köszönöm, hanem 99/100-ad részben a hirlaphirdetések hatalmának. Ama meggyőződésre jutottam, hogy manapság a hirlaphirdetés hatalma nélkül egy üzlet se lendülhet fel és nem lehet jövedelmező."

— **A huszadik nemzetközi gabona- és** magvásár augusztus hó 29-ikén és 30-ikán a bécsi közraktárban (cs. k. Prater) tartatott meg. — A vásár előnapján. vasárnapon augusztus hó 28-án az osztrák serfőzők és az osztrák vizsgáló állomási egyesület serfőzés malátázás számára Bécsben közgyülése tartatott meg. A magvásár tárgysorozata értelmében augusztus hó 29-ike Osztrák-Magyarország. Poroszország, Szászország, Bajorország, Würtemberg, Baden, Franczaiország, Olaszorsz, Angolország, Románország, Szerbország Oroszország minden tájékában, India, Észak-Amerika Egyesült Allamai és Canada aratási jelentéseinek, augusztus hó 30-ika pediglen üzleteknek volt szánva. Jelentkezések a tőzsde mezőgazdasági termények számára Bécsben titkársági irodájában (II, Taborstrasse 10) fogadtattak el, hol a résztvevők egyszersmind tudósitást azon árleengedésről nyerhettek, melyet egyes osztrák-magyar szállitótársulat a Bécsbe való utazásra és vissza osztrák-magyar forgalmi irányvonalokon biztositott.

— **Fehér bükköny mint lótakarmány.** A fehér magu bükköny lajátságai nincsenek ugyan még teljesen kipróbálva, de az eddigiek után feltételezhető, hogy a közönséges bükkönytől nem igen különbözik, sőt az az előnye van e fölött, hogy kevésbbé tartalmaz keserü anyagokat E szerint a lovak és szarvasmarhák számára takarmányul is használhatók lehetnének magvai; de az elővigyázat azért itt igen szükséges, mert a baromfiaknál, különösen a ruczáknál sokan szomoru tapasztalatokat tettek vele, amenynyiben sokan ez utóbbiak közül elhullottak, mások pedig bénaságba estek.

Piaczi értesitő.

Budapesti gabonatőzsde. Legujabb jelentés. Buza üzlet iránya kellemes; mérsékelt kinálat és kedvező kereslet mellett. Árak: Buza 75—80 kg. 7 forint 40 kr. 8 frt 20 kr. Rozs 70—72 kg. 6 frt 40 kr 6 frt 55 Arpa 60—66 kg. 5 frt 30 kr — 5 frt 50 kr. — Zab 39—41 kg. 5 frt 40 kr — 5 frt 70 kr. Tengeri 73—75 kg. 4 frt 80 kr. — 4 frt 90 kr. Repcze 10 frt 70 kr. 11 frt 10 kr. Köles ó 5 frt — kr. 5 frt 20 kr. Határidő üzlet nyugodt irányt követ.

Vetőmagvak. (Mautner Ödön tudósitása az „Erdélyi Gazda" számára.

A lefolyt heti üzletről, valami nevezetesebb tünet nem jelezhető, mivel kész *lóhere és luczerna* hiányában forgalom nem volt. Az uj heretermés ismét sok felől kináltatott mustrák kiséretében anélkül, hogy az árak megállapithatók volnának, minthogy a mennyiségek nem voltak a kinálatokban fölemlitve, a mi különben is két hét előtt aligha fog megtörténni, mert a termelők most más fontos munkával vannak elfoglalva. A mennyiségi eredmény a lefolyt héten észlelt kedvező takarulási időjárás következtében ismét jobb reményekre jogosit ugy látszik hogy az idén a tavalyinál nagyobb mennyiséggel fogunk rendelkezni és ez által piaczunk a mult évi gyengébb termés következtében részben elveszitett domináló állását ismét vsszanyerheti.

Baltaczimre nézve pangott az üzlet, mivelhogy a külföld alig igérte a beszerzési árat, és igy egyes kereskedők kezében megmaradt, az indokolatlan magas árakon vásárolt áru.

Szép tiszta trieurözött *őszi borsó* nagy mennyiségben kináltatott $6^1/_2$ frton. Az esőzés következtében, ezen czikk szintugy *őszi bükköny, biborhere, káposztarepcze, mustár, csibehur, hajdina, őszi gabonafélék* és *luczerna* vetési czélra ismét élénk keresletnek örvendettek.

N.-Várad aug. 30 Tiszta buza 7 frt 17 kr. Elegy buza 5 frt 65 kr. Rozs 5 frt 55 kr Árpa 4 frt 60 kr Zab 5 frt 40 kr. Törökbuza 4 frt 90 kr. Széna kötetlen 3 frt 10 kr. Alomszalma 1 frt 45 kr. mmként. Marhahus 56 kr. kg.

Erdélyi placzok.

Kolozsvár. 1892. aug. 25-én. Tiszta buza 7 frt 30 kr – 6 frt. 50 kr. Rozs 5 frt 30kr.—5 frt — kr. Törökbuza 4 frt 60 kr.– 4 frt 50 kr. Zab 5 frt kr.– 4 frt 80 kr. Széna (legjobb) 2 frt 50 kr. Alomszalma 1 frt 40 kr. mmként Marhahus 54 kr. kg.

A placzi czikkek	Mérték	Brassó	Csikszerda	Deés	Dicsőszent-Márton	Erzsébetváros	Fogaras	Gy.-Szent-Miklós
Tiszta buza	mm.	757	950	740	660	800	835	750
Elegy buza	„	641	875	680	420	550	700	
Rozs	„	542	723	650	400	550	473	500
Árpa	„	5 0	791	—	—	—	—	470
Zab	„	444	750	610	360	600	444	300
Törökbuza	„	530	612	480	420	450	473	420
Széna	„	250	400	280	250	180	200	800
Alomszalma	„	110	100	140	50	100	140	—
Tűzifa	km.	260	200	220	400	220	270	200
Marhahus	kg.	56	40	48	44	52	48	48
Augusztus		26	17	16	31	27	26	27

A placzi czikkek	Mérték	Sepsi-Szent-György	Szamosujvár	Szász-Régen	Szászváros	Székely-Udvarhely	Sz.-Somlyó	Torda
Tiszta buza	mm.	750	580	655	750	760	—	800
Elegy buza	„	700	500	540	650	550	—	600
Rozs	„	540	500	490	550	540	—	600
Árpa	„	450	450	440	500	—	—	400
Zab	„	360	380	445	450	440	—	450
Törökbuza	„	530	420	450	500	540	—	450
Széna	„	450	200	200	150	700	—	200
Alomszalma	„	200	100	100	80	200	—	30
Tűzifa	km.	200	230	220	200	240	—	225
Marhahus	kg.	52	48	44	52	48	—	50
Augusztus		29	29	25	27	30	—	27

A placzi czikkek	Mérték	Gy.-Fehérvár	Kézdi-Vásárhely	Maros-Vásárhely	Medgyes	Nagy-Enyed	Nagy-Szeben	Segesvár
Tiszta buza	mm	760	824	650	550	520	680	848
Elegy buza	„	700	—	558	450	440	611	685
Rozs	„	560	580	490	350	340	500	571
Árpa	„	—	560	357	—	—	561	—
Zab	„	540	550	462	200	320	521	500
Törökbuza	„	504	600	425	350	340	541	473
Széna	„	300	400	190	160	320	140	200
Alomszalma	„	200	110	80	70	200	110	120
Tűzifa	km.	245	250	300	260	225	325	220
Marhahus	kg.	52	48	52	56	48	54	56
Augusztus		27	25	25	25	1	26	25

Allatvásárok.

Budapest-kőbányai sertésvásár. Augusztus 26. A rendkivüli nagy meleg hétzárlattal lanyha hangulatot időzett elő

Heti átlagárak: magyar válogatott áru 320—380. klg. nehéz 46——— kr. 280—300 klg. nehéz 45—46— kr. Öreg 300 klg. tuli ——— kr. vidéki sertés 45—49— kr. Szerb 43——45 kr román kr. tiszta klgk. Páronként 45 klg. életsuly levonás és 4% engedmény szokásos.

Eleségárak: Uj tengeri 5 35; árpa 6·— Kőbányán átvéve.

Debreczen. Heti állatvásár augusztus 31-én (Eredeti tudósitás). Szarvasmarha felhajtatott 580 drb.; eladatott 140 drb. Ló felhajtatott 470 drb; eladatott 235. Sertés felhajtatott 1900 drb; eladatott 1100 drb.

Felelős szerkesztő és kiadó: *Sz. Szakáts Péter.*

A tavaszi vetéshez ajánlunk!

mindennemü műtrágyákat és pedig:

spodium- és csontsuperphosphatot, kénsavas ammoniák, káli. chilisalétrom, szarv- és csontliszteket szavatolt tartalommal a legjutányosabb árak mellett.

Figyelmeztetés. Az orsz. magyar gazdasági egyesület 1891. évben a különböző műtrágyagyárosoktól beérkezett műtrágya-ajánlatokat elbirálás alá vevén, mint legjutányosabbat a mi gyártmányunkat ajánlja, különösen kiemelve, hogy részünkről tisztán szerves anyagok szállittatnak, melyek a legkitünőbb növényi tápszert szolgáltatják. (Lásd „Gazdasági Lapok" 1891. márczius 8-iki 10. számát.)

83 (36—72)

Arjegyzékkel kivánatra készséggel szolgálunk.

Első pesti spodium-, enyv-, műtrágya-vegyi termények gyár részvény-társulat.

Központi iroda: Budapest. VI. Váczi-körut 31.

Bujánovics Sándor, elnök.

FAIRBANKS-mérlegek

a legtökéletesebb mérleg-szerkezetek.

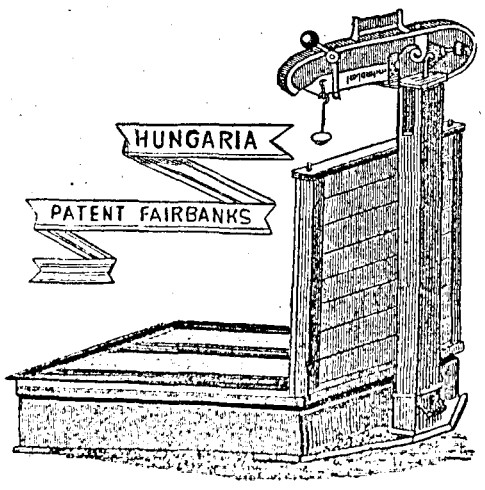

A szabadalmazott Fairbanks-mérlegek százados rendszerüek, tolósúlyos femmérő-karral birnak és a hidra tett terhet minden ponton egyenlően mérlegelik.

Gazdasági-szekér-, marha- és zsák-mérlegeinket czélszerü és a czélnak megfelelő szerkezetüknél fogva különösen a gazdák gazdaságok és uradalmak részére a legmelegebben ajánlhatjuk. Gazdasági egyesületi tagok árkedvezményben részesülnek. Gyár: Ujpest. Központi iroda és raktár: Budapest, Andrássy-út 12 sz.

80 (12—26) JOHN BLOCK, vezérigazgató.

Mindennemü gazdasági kötélárukat,

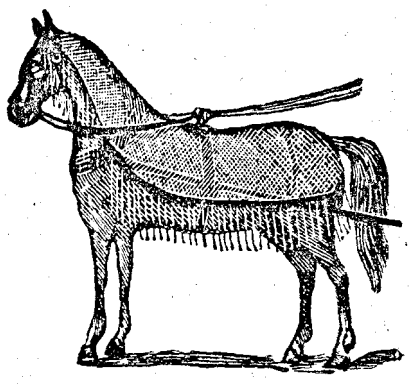

u. m.: lóistráng, kötőfék, rudalókötél, kevekötő-zsinórok, dohány-zsineget, gabnazsákokat, takaró- és vizmentes ponyvákat, valamint **különlegességeket** kocsizó lóhálók, tornaszerek és **függő-ágyakból** legjutányosabban ajánlanak

BLEIER és WEISZ

100 (1—13) kötélgyárosok

BUDAPEST, Károly-körut 1. szám alatt (a Kerepesi-ut sarkán)

Egeresi gipsz-, műtrágya- és vegyitermékek gyára.

KRAMER J.

Ajánlja: **párolt csontliszt, szuperfoszfát, Thomassalak, egeresi trágyafősz, chilisalétrom, kálisok és egyéb különleges műtrágya-termékeit szavatolt tartalom mellett.**

A t. gazdaközönségnek rendelkezésére áll a gyár vegyészeti laboratoriuma is, mely vegyi vizsgálat nyomán megállapitja és javaslatba hozza az alkalmas műtrágyát. Ily vegyi vizsgálatokat a gyár dijmentesen eszközöl, szükséges hozzá 5 kiló talajminta és megjelölése annak, mi fog azon talajba vettetni.

Mindennemü felvilágositással és részletes árjegyzékkel szivesen szolgál

a műtrágya-gyár Egeresen

vagy annak központi irodája:

Budapest, V. Dorottya-utcza 9. sz.

a hova a levelek és megrendelések intézendők.

82 37—52)

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

EGYETEMES EKÉKET

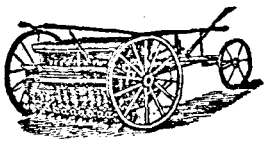

97 (4—10)

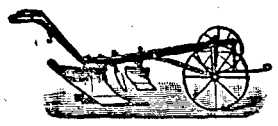

két- és háromvasu ekéket, **sorvető-gépeket**, boronákat és hengereket, valamint szecska- és répavágó-gépeket, darálló-malmokat, kukoricza-morzsolókat, **takarmányfüllesztő**-készülékeket stb. stb. a legnagyobb választékban és minden versenyt kizáró árakon szállít:

Umrath és társa mezőgazdasági gépgyára Budapest váczi-körut 60.

Magyar Franczia

Biztositó Részvénytársaság Budapesten.

(*Alapittatott 1879-ben.*)

Biztositéki alapok: **7 millió forint.** Évi dijbevétel: **5 millió forint.**

A társaság fennállása óta kifizetett kártéritések összege: **58 millió forint.**

Elnök: Nagyméltóságu Beniczky Ferencz úr, *Pestmegye főispánja stb.*

Ügyvezető-igazgató: Ferenchich Vimos úr.

Biztosit:

Tüzkárok ellen: házakat, gyárakat, butorokat, árurakt árakat, üzleti és gyári berendezéseket, termény és takarmány készleteket, marhaállományt s egyéb ingó vagyont.

A társaság által kezdeményezett mezőgazdasági általány biztositás nagyobb birtokosok részéről különös figyelmet érdemel a feltételek szabadelvüsége és a dijak olcsóságánál fogva.

A dijfizetés összel eszközölhető, a mennyiben váltó fedezet is elfogadtatik.

Balesetekre tőkéket, egyénenként, vagy csoportonként gyári munkásoknak, tüzoltói testületeknek, gazdasági személyzetnek stb., halál, munkaképtelenség, vagy ideiglenes keresetképtelenség esetére.

Élet- és halál esetre tőkéket, azonnal vagy később kezdődő évjáradékokat, a legalkalmasabb módon és **legolcsóbb dijak mellett.**

Életbiztositás tiz krajczár heti dij-fizetéssel!

alkalmas temetkezési költségekre, valamint tőke szerzésül kevésbbé vagyonosok részére.

Az előforduló károk gyorsan és méltányosan rendeztetnek!

Bármily irányban felvilágositásokkal szivesen szolgál Kolozsvárt

99 (3—10) *Az Erdélyrészi Vezérügynökség.*

Gámán Zsigmond. Csermák Gyula.

GANZ ÉS TÁRSA

vasöntő és gépgyár részvény-társaság

BUDAPESTEN.

Ajánlanak **kéregöntetü kerekeket és keresztezéseket, hengerszékeket kéregöntetü hengerekkel,**

vasuti kocsikat, fordító korongokat, turbinákat. közlőképeket és zúzógépeket.

Villanyvilágitáshoz való berendezéseket s erőátvitelt

104 (1—17) nagyobb távolságokra is.

Zsilipeket és átereszeket, vasuti fölszereléseket. malom- és gyárberendezéseket, különféle gép- és épitési munkákat.

Acélöntés. Gázmotorokat álló vagy fekvő egy vagy két hengerü.

SZIGETI LAJOS

szij-, nyereg-gyártó és böröndös

BUDAPEST, VIII., muzeum-körut 10.

A legnagyobb választék katonatiszti nyergek és nyeregszerekben elöirás szerint jutányos árakon, ugyszinte **czivil nyergek és kocsizó lószerszámok** minden izlésnek megfelelő alakban és árban, ostorok, lovagló vesszők és botok, utazó böröndök szerszám- és lótisztió eszközök. — Képes kimeritő árjegyzék külön katonai nyereg szerekről és külön czivil urak részére.

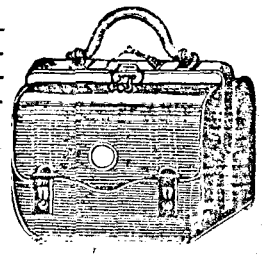

101 (2—3)

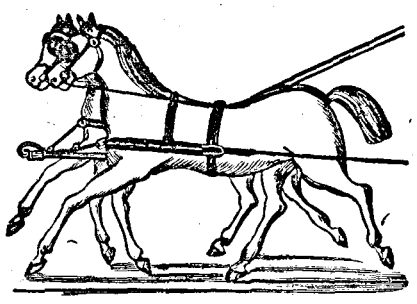

Tartalékos tiszt urak nyeregszereket kölcsönbe is kaphatnak

Házi gomba ellen

lakosztályokban, raktárakban és iskolákban stb. a kipróbált és elismert szab. Antimerulion, mely szagtalan és méregmentes szer s a fák tüzállóságát megadja, 5 kgos postacsomag frt 1·80. — Továbbá takarék kocsikenőcs, gép-olaj, födény-papirlemez, magcsávázó üszög ellen, vas- és rézgálicz, bőr- és patakenőcs, carbolsavat stb. ajánl

Barthel Mihály és Társa

(alapitva 1781.)

Bécs X., Keplergasse 20./n.

65 (5—5)

Nyers Carbolsavat,

Carbolsavasmeszet, Carbolport,

Carbolineumot, aszfalt elszigetelő lemezeket

fekete és vörös tetőlakkot

Aszfalt-pépfedéllemezeket

elismert kitünő minőségben gyárt és ajánl

BIEHN JÁNOS

102 (1—10) aszfalt- és vegyészeti kátránytermékek gyára

BUDAPESTEN, IX. Ferencz-körut 46. sz.

Közmüvelődés irodalmi és műnyomdai részvénytársaság Kolozsvárt.